

Uchwała Nr 661/2018
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 25 października 2018 r.

**w sprawie oceny programowej na kierunku „lingwistyka stosowana” prowadzonym na Wydziale
Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego
na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim**

§ 1

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej – po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu nauk humanistycznych w sprawie jakości kształcenia **na kierunku „lingwistyka stosowana” prowadzonym na Wydziale Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim**, wydaje ocenę:

warunkową

§ 2

Warunkowa ocena, o której mowa w § 1, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej.

Ponieważ kryteria koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni oraz program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia uzyskały ocenę *zadowalającą*, nie zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej. Ocenę *zadowalającą* otrzymało również kryterium skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, natomiast kryterium umiędzynarodowienie procesu kształcenia ocenę *wyróżniającą*.

Pozostałe kryteria tj.: kadra prowadząca proces kształcenia, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, otrzymały ocenę *w pełni*.

Warunkową ocenę programową uzasadniają zastrzeżenia dotyczące:

- 1) Koncepcji kształcenia i sformułowania kierunkowych efektów kształcenia,
- 2) Programu kształcenia umożliwiającego osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Ad. 1.

- 1) Koncepcja kształcenia na kierunku *lingwistyka stosowana* zakłada uzyskanie przez absolwentów kompetencji językowych na poziomie C1 ESOKJ (dla studiów pierwszego stopnia) oraz C2 ESOKJ (dla studiów drugiego stopnia) w zakresie dwóch języków obcych, z których jeden może być realizowany od kursu podstawowego (w tym język japoński). Jednocześnie koncepcja przewiduje, że studenci ocenianego kierunku nabywają kompetencje badawcze i odpowiadające im kompetencje społeczne z zakresu trzech dyscyplin naukowych oraz równocześnie kompetencje tłumaczeniowe, w tym w zakresie tłumaczeń specjalistycznych, i nauczycielskie. Kompetencje te są możliwe do uzyskania biorąc pod uwagę kwalifikacje wstępne kandydatów i czas trwania kształcenia.
- 2) Kierunkowe efekty kształcenia nie zostały sformułowane w sposób zrozumiały. Po pierwsze, niejasny jest udział dyscyplin, do których się one odnoszą, obejmujący, często w ramach jednego efektu kształcenia: językoznawstwo, językoznawstwo stosowane, glottodydaktykę, translatorykę, literaturoznawstwo lub kulturologię (kulturoznawstwo). Po drugie, niejasna jest relacja między przywołanymi dyscyplinami i subdyscyplinami, które są traktowane podrzędnie lub równorzędnie

(glottodydaktyka i translatoryka traktowane jako subdyscypliny wchodzące w skład językoznawstwa lub jako równorzędne z językoznawstwem dyscypliny naukowe) oraz opcjonalnie, ponieważ we wszystkich kierunkowych efektach kształcenia stwarzana jest możliwość wyboru między literaturoznawstwem i kulturoznawstwem (kulturologią).

- 3) Efekty kształcenia sformułowane dla modułów kształcenia nauczycieli nie uwzględniają wszystkich ogólnych efektów kształcenia sformułowanych w standardach kształcenia nauczycieli. Ogólne efekty kształcenia oznaczone cyframi 3-7 nie znajdują odzwierciedlenia w efektach sformułowanych przez jednostkę dla ścieżek (modułów) przygotowujących do zawodu nauczyciela.

Ad. 2.

- 1) Na kierunku *lingwistyka stosowana* prowadzonym na Wydziale Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego realizowane dwa odrębne programy studiów na każdym stopniu kształcenia, odpowiednio w Instytucie Lingwistyki Stosowanej i Instytucie Komunikacji Specjalistycznej i Interkulturowej, dla których wymiar godzin zajęć kontaktowych różni się w zależności od specjalności i kombinacji językowej. Absolwenci w ramach obu programów studiów uzyskują różne kompetencje i realizują część kierunkowych efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji badawczych związanych z dyscyplinami naukowymi, do których został przypisany kierunek. Wszyscy absolwenci uzyskują efekty kształcenia odnoszące się do dyscypliny naukowej językoznawstwo, natomiast w przypadku dyscyplin literaturoznawstwo i kulturoznawstwo efekty te uzyskują w zasadzie tylko w ramach seminariów dyplomowych, jeśli temat pracy dyplomowej odpowiada jednej z tych dyscyplin. Plan studiów w IKSJ nie umożliwia jednoczesnego uzyskania kompetencji tłumaczeniowych i glottodydaktycznych. Plany studiów niestacjonarnych drugiego stopnia nie umożliwiają osiągnięcia kompetencji językowej ESOKJ na poziomie C2. Jednostka rozpoczęła działania naprawcze i przygotowała ogólną koncepcję nowego jednolitego programu studiów, jednak w chwili obecnej nie można stwierdzić czy przedstawiona koncepcja zostanie w pełni zrealizowana i skutkuje opracowaniem jednolitego programu studiów umożliwiającego uzyskanie przez wszystkich studentów kierunku wszystkich zakładanych kierunkowych efektów kształcenia.

- 2) W ramach każdego z programów studiów realizowany jest inny model kształcenia nauczycieli. Żaden z nich nie umożliwia realizacji *rozporządzenia MNiSW z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela* (Dz.U. 2012, poz. 131). Stwierdzone nieprawidłowości dotyczą:

- a) niedostatecznego wymiaru godzin przedmiotów realizujących poszczególne moduły standardów oraz niezgodności przyporządkowanych im punktów ECTS z wymogami określonymi w standardach;
- b) niezgodności treści przedmiotów realizujących poszczególne moduły standardów z treściami określonymi w standardach i w konsekwencji nie realizowanie znacznej części z nich;
- c) niezgodności i wymiaru czasowego praktyk zawodowych i realizowanych podczas nich treści z wymaganiami określonymi w standardach;
- d) niezgodności następstwa realizacji poszczególnych modułów z kolejnością określoną w standardach.

Ponadto jednostka dopuszcza realizację praktyk zawodowych w jednostkach innych niż przedszkola, szkoły podstawowe i szkoły ponadpodstawowe, w których studenci nie mogą osiągnąć efektów kształcenia i zrealizować treści programowych określonych w standardach kształcenia nauczycieli. Niewłaściwym też jest niezapewnienie praktyk zawodowych (pedagogicznych i dydaktycznych) w zakresie wszystkich etapów edukacyjnych i odpowiadających im placówek oświatowych, dla których absolwenci kierunku uzyskują uprawnienia zawodowe. Za niewłaściwe należy uznać także przygotowanie jednego wspólnego sylabusu dla poszczególnych etapów i typów praktyk. Jednostka nie zapewnia też ujętych w standardach zajęć z emisji głosu, bezpieczeństwa i higieny pracy, udzielania pierwszej pomocy i odpowiedzialności prawnej opiekuna.

- 3) Wymagania rekrutacyjne są pochodną dwóch różnych koncepcji kształcenia realizowanych osobno przez każdy z Instytutów i nie można wyodrębnić jednolitych i spójnych zasad rekrutacji na studia pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „lingwistyka stosowana”, w związku z czym nie zapewniają

one równych szans dla kandydatów w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku i nie umożliwiają sporządzenia listy rankingowej opartej na tych samych kryteriach oceny. Jednostka rozpoczęła działania naprawcze i przygotowała ogólną koncepcję nowych jednolitych zasad rekrutacji, jednak w chwili obecnej nie można stwierdzić czy przedstawiona koncepcja zostanie w pełni zrealizowana i zapewni równe szanse kandydatom na studia.

Ocenę *zadowalającą* otrzymało również kryterium skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. W odniesieniu do tego kryterium należy stwierdzić, iż wyniki działań podejmowanych w ramach przyjętych procedur *Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia* nie są weryfikowane pod względem przydatności i skuteczności ich wykorzystania w ocenie realizowanego procesu kształcenia, co utrudnia monitorowanie jakości kształcenia oraz podejmowanie działań naprawczych i doskonalących.

Wskazane w niniejszej uchwale nieprawidłowości w procesie kształcenia dowodzą nieskuteczności systemu w zakresie monitorowania osiągania efektów kształcenia. Analiza funkcjonowania systemu wskazuje na niewielki i zróżnicowany w zależności od Instytutu udział studentów i przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie oceny programów kształcenia. Głównym źródłem informacji skutkujących ich modyfikacją są wnioski i spostrzeżenia nauczycieli akademickich i kierowników jednostek organizacyjnych. Wydział nie prowadził okresowego przeglądu programów kształcenia dla kierunku „lingwistyka stosowana”, zgodnie z przyjętą procedurą. W odpowiedzi na Raport PKA jednostka wskazała na zaangażowanie Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Studenckich i Procesu Kształcenia w przygotowanie nowego jednolitego dla kierunku programu kształcenia, jednak dotychczasowa skuteczność systemu w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia jest niska ze względu na brak propozycji weryfikowalnych działań naprawczych oraz wniosków dotyczących ich efektywności. W związku z powyższym Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia należy poddać ponownej ocenie z perspektywy wymienionych wyżej niedoskonałości.

§ 3

Następna ocena programowa na kierunku „lingwistyka stosowana” w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim **2019/2020**.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Uniwersytetu Warszawskiego.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Krzysztof Diks